

TRIBUNAL INDUSTRIJALI

DECIZJONI NUMRU 2289

Chairperson: Dott. Charmaine Cristiano Grech

Kaz Numru: 2983/CCG

Fil-Kwistjoni tax-Xoghol

Bejn

Roberta Spiteri

U

ST Microelectronics (Malta) Limited

Dwar: allegat ksur tal-principju ta' xoghol ta' valur ugwali

Illum 19 ta' Gunju 2014

Dan il-kaz gie riferut lit-Tribunal Industrijali, diversement kompost, permezz ta' rikors fejn giet ipprezentata talba ghal investigazzjoni u provvediment a tenur tal-artikolu 30 tal-Kap. 452 tal-Ligijiet ta' Malta rigward allegat ksur tal-principju ta' xoghol ta' valur ugwali mill-ST Microelectronics (Malta) Ltd. Ai termini tal-Artikolu 78(1) ta' Kap. 452 ma kienx possibli li l-kaz jinstema' u jinqata' kif inhu stipulat fl-Att.

PRELIMINARI

Ir-rikorrenti Roberta Spiteri impjegata bhala EDP Technician allegat illi taghmel xoghol ta' valur ugwali ghal dak mahdum minn EDP Technicians ohra fl-istess klassi ta' impjieg u skont Artikolu 27 tal-Att, impjegati fl-istess klassi ta' impjieg ghandhom id-dritt ghall-istess rata ta' rimunerazzjoni ghal xoghol ta' valur ugwali. Ir-rikorrenti kkontendiet illi hija qed tithallas rimunerazzjoni inferjuri ghal dik imhallsa lil terzi fl-istess klassi ta' impjieg u li tali distinzjoni hija illegittima u abbużiva bi pregudizzju u danni fil-konfront taghha. Ir-rikorrenti talbet lit-Tribunal sabiex:

- 1. Jiddikjara li d-distinzjoni bejn l-impjegati li jaghmlu x-xoghol ugwali ta' EDP Technicians hija illegittima u abbużiva;*

2. *Jordna lis-socjeta` intimata tieqaf mid-distinzjoni illegitima u abbużiva fir-rati ta' rimunerazzjoni;*
3. *Jiddikjara lis-socjeta` intimata responsabbli ghat-telf ta' qliegħ li r-rikorrenti soffriet minhabba d-distinzjoni illegittima;*
4. *Jillikwida l-kumpens ghat-telf ta' qliegħ soffert mir-rikorrenti, rapprezentant id-differenza fir-rati ta' hlas, li r-rikorrenti ma rcivietx minhabba l-agir illegittimu u abbużiv tas-socjeta` intimata;*
5. *Jikkundanna lis-socjeta` intimata thallas lill-esponenti dak il-kumpens hekk likwidat minn dan it-Tribunal ai termini tal-artikolu 30(2) tal-Kap. 452 tal-Ligijiet ta' Malta;*
6. *Jagħti kull provvediment iehor li jista' jkun meħtiegħ sabiex jitnehhew l-effetti tal-agir diskriminatorju ai termini tal-istess artikolu 30 (2) tal-Kap. 452 tal-Ligijiet ta' Malta.*

Il-kumpannija intimata ipprezentat dikjarazzjoni tal-kaz fejn issolevat illi preliminarjament il-kaz kien preskritt ai termini tal-artikolu 75(3) tal-Att. Il-kumpannija ddikjarat illi r-rikorrenti l-ewwel qajmet l-allegat ksur waqt laqgħa li kellha mad-direttur tal-HR, dak iz-zmien Tonio Portugese fis-6 ta' Jannar 2011 fejn huwa ma laqax it-talba tagħha li qegħda ssir diskriminazzjoni fil-paga tagħha fejn il-paga ta' technicians ohra fil-grad tagħha. Tmien xhur wara s-Sur Portugese rcieva ittra mill-General Workers' Union fejn dawn irrepetew l-allegazzjoni ta' ksur tal-artikolu 27. Il-kumpannija caħdet dawn l-allegazzjonijiet stante illi, mill-1992 'l hawn ir-rikorrenti ma baqgħetx fl-iskali tal-Ftehim Kollettiv imma dahlet f'sistema li tapprezza u tivvaluta kwalifiki u esperjenza u tevalwa l-hidma tal-individwi skont Performance Appraisal fl-aħħar ta' kull sena u dan isir skont procedura mhaddma fil-fabbriki kollha tal-ST għal staff employees. Din l-ittra wriet li bejn l-2001 u l-2010 ir-rikorrenti kienet ingħatat Performance Appraisal tmien darbiet fil-kategorija C u darba fil-kategorija B, liema ratings kienu inferjuri minn dawk ta' kollegi tagħha. Minhabba f'hekk il-livell ta' kumpens annwali beda jvarja u bdiet tapplika s-sistema universali li dawk li jahdmu aktar u ahjar jithallsu aktar minn dawk li jirsistu anqas u mhumiex tal-istess livell ta' kwalita` fil-prestazzjoni. Fl-istess ittra s-Sur Portugese ta parir lir-rikorrenti sabiex tirsisti kemm tista' sabiex ittejjeb l-Appraisals bil-hidma tagħha u jekk dan isehh jigi rifless fil-'performance related salary review'. Il-GWU baqgħu jinsistu li qed issir diskriminazzjoni u għalhekk saret laqgħa ta' konciljazzjoni mad-Direttur għall-Industrial Relations u Employment. F'din il-laqgħa l-kumpannija pprezentat statistika li kienet turi li d-differenza fil-paga li kien hemm bejn l-IT Technicians kienu bbazati fuq ir-rizultati tal-Performance Appraisals. Il-kumpannija ddikjarat li Dr. Vella kien wasal għal konkluzjoni li ma sab xejn diskriminatorju fl-agir tal-kumpannija għaliex il-valur tal-prestazzjoni magħmula mid-diversi impjegati mhux l-istess u għalhekk it-talba tal-impjegata ma tinkwadrix ruhha taħt il-klawsola 27 tal-Kap. 452. Il-kumpannija ddikjarat li r-rikorrenti kienet bdiet taħdem mal-kumpannija fis-7 ta' Lulju 1992 bhala Operator. Fit-22 t'Ottubru 1992 giet imwissija għax kienet fic-changing room waqt il-break meta kien ipprojbit li tkun fic-changing room u fil-21 ta' Awwissu 1993 ingħatat twissija severa minhabba abbuż ta' sick leave. Fis-6 ta' Frar 1995 inħatret EDP Operator u fit-2 ta' Frar 1996 ingħatat nota severa minhabba rapport negattiv dwar ix-xogħol tagħha minhabba li ma kinitx tagħmel checking adegwat u li minhabba nuqqasijiet tagħha kellhom jidhlu impjegati ohra biex ikopru dawn in-nuqqasijiet. Fit-22 ta' Frar 2002 giet imwissija minhabba kaz ta' negligenza li hi stess ammettiet li marret kontra struzzjonijiet u b'hekk tawlet is-cycle time ta' process b'konsegwenzi li ntilef hafna hin biex l-izball jigi rrangat. Fis-17 ta' Awwissu 2005 ir-rikorrenti ingħatat twissija u sospensjoni ta' gurnata minhabba li kienet qed tagħmel uzu eccessiv tat-telephone fuq telefonati privati b'rizultat ta' telf ta' hin. Fl-1 ta' Marzu 2006 ir-rikorrenti ingħatat twissija ohra meta kienet ma tiflahx u ma nformatx lill-kollegi

taghha b'hekk ma dahalx 'replacement operator'. Fl-2008 ir-rikorrenti inhatret IT Technician imma fis-snin 2009 u 2010 l-Appraisals taghha gew immarkati 'C'. Il-kumpannija ddikjarat illi r-rikorrenti dejjem giet trattata b'mod gust u ugwali mal-kollegi taghha skont il-'performance related salary review' u d-differenzi fil-pagi ta' shabha r-rizultaw mill-inefficjenzi taghha u mhux minhabba xi atti diskriminatorji ghaldaqstant it-talba taghha ma tinkwadrx ruhha taht l-artikolu 27. Il-kumpannija ipprezentat dokumenti prova ta' dak iddikjarat.

PROVI

Il-kumpannija fethet il-provi bix-xhieda tas-Sur Tonio Portugese li kien direttur fil-bord tad-diretturi tal-kumpannija. Is-Sur Portugese xehed kif fis-6 ta' Jannar 2011 ir-rikorrenti marret tkellmu fuq il-fatt li kien hemm differenzi fir-ratings li kienet qed tircievi dwar performance. Hu kien tkellem ma' managers ohra fejn irrizultra li r-ratings ta' average li kienet qed tircievi kienu jirriflettu r-realta`. Spjega kif l-ST Microelectronics ghandha sistema globali li thaddem il-headquarters taghha f'Genevra, sistema li tissejjah SOP, standard operating procedure u din thaddimha ghal madwar 50,000 haddiema taghha. Hu taha parir sabiex titkellem mal-kap taghha u tara fejn tista' ttejjeb ix-xoghol taghha u assiguraha li jekk ikun hemm feedback li jirrifletti dan il-parir li taha hu stess kien jintervjeni u jaghmel korrezzjoni. Pero` l-ilmenti hemm baqghu u ma setax jaghmel din il-korrezzjoni. Wara dan ircieva ittra mill-GWU, liema ittra ssorprendietu ghax kien minghalih li qed jahdmu fuq l-istess binarju ta' titjib fil-performance taghha u qatt ma kienet issemmiet diskriminazzjoni. Wara dan kien hemm ukoll laqgħa quddiem id-Direttur tax-Xogħol, Dr. Noel Vella fejn dan ma kien sab l-ebda diskriminazzjoni. Is-Sur Portugese kkwota mill-minuti li kien ha hu stess f'din il-laqgħa fejn id-Direttur tax-Xogħol ma sab xejn diskriminatorju fl-agir tal-kumpannija ghax il-valur tal-prestazzjoni magħmula minn diversi impjegati mhux l-istess u għalhekk it-talba tal-impjegata ma tinkwadrx ruhha taht il-klawsola 27 tal-ligijiet ta' Malta.

Dr. Noel Vella, Direttur tal-Industrija tal-Impjieg u Registratur tat-Trade Unions mistoqsi jekk is-sistema ta' performance appraisals hix xi haga unika u limitata għal ST jew jekk hemmx kumpanniji ohra f'Malta u barra minn Malta b'din is-sistema, xehed li l-ligi fid-definizzjoni ta' wages titkellem fuq performance bonus jew allowances u jaf b'diversi kumpanniji li juzawha u għaldaqstant il-ligi tippermettiha. Il-Gvern ukoll juza din is-sistema. Mistoqsi in kontro ezami kif il-principal jippremja l-performance ta' haddiem permezz ta' bonus, Dr.Vella qal li jista' jkun permezz ta' bonus, permezz ta' allowance, permezz ta' increment u jista' jkun diversi affarijiet.

Jeffrey Falzon IT Manager xehed li r-rikorrenti kienet tahdem fid-dipartiment tieghu u li fid-dipartiment tieghu tintuza s-sistema ta' performance appraisal. Hu spjega kif il-performance appraisal jikkonsisti f'dokument li jimlewh fuq it-targets li jkollhom in-nies u fuq il-job description tagħhom, per eżempju fuq it-tip ta' support li jagħtu lill-users, l-intervent tagħhom fuq sistemi different ital-IT, kif jimmanigjaw l-affarijiet tagħhom bhala sistemi. Fir-rigward tar-rikorrenti xehed li bhala performance tagħha minn zmien għal zmien kienu jiltaqghu ma' xi problem fix-shift tagħha jew li jdumu biex jigu solvuti, jew jigu rrappurtati tard, jew problemi li ma tindunax bihom imbagħad jindunaw fix-shift ta' warajha u kif ukoll li l-ammont t'affarijiet li kienet tagħmel kienu limitati fejn haddiehor. Is-Sur Falzon xehed li fit-tim tagħha kienu erbgħa persuni u hemm avarijia bejniethom, speċjalment ma' tnejn minnhom. Mistoqsi in kontro

ezami, s-Sur Falzon ikkonferma li l-haddiema fit-tim huma Jason Montebello, Roberta Spiteri, Wayne Doublet u Edmond White, hekk kif ipprezentat f' dokumenti mad-dikjarazzjoni tal-kaz tal-kumpannija. Is-Sur Falzon ikkonferma li ghalkemm Jason Montebello kellu hafna grade A u B gieli kellu performance iggukata C. Fl-2009 kemm ir-rikorrenti kif ukoll is-Sur Montebello gabu C, fl-2007 ukoll u fl-2003 itnejn gabu B. Ikkonferma li l-appraisals ipprezentati mill-kumpannija ghamilhom hu. Mistoqsi jekk kienx hemm xi istanti fejn deherlu li hemm bzonn azzjoni dixxiplinarja fir-rigward tar-rikorrenti, s-Sur Falzon xehed li meta jkun hemm problemi ta' performance jew jinqala' xi haga f'xi shift hu jaghmel follow up dak il-hin u ma joqghodx jaghmel charge, ghalkemm kien hemm drabi li kien ikun hemm affarijiet li min naha taghha kien jistenna li tkun tafhom. Is-Sur Falzon spjega x'kienet tikkonsisti l-gurnata tax-xoghol tar-rikorrenti. Spjega kif id-duties taghha in generali huma bhal tal-ohrajn, pero` l-ohrajn ghandhom xi duties extra ghalkemm in generali kulhadd jaghmel l-istess affarijiet. Ikkonferma li huma l-istess grad, l-istess nomenklatura fit-titlu u jistghu jbiddu lil xulxin pero` kien hemm xi xoghol li jaghmel Wayne u xi xoghol li jaghmel Jason ghaliex dawn ghandhom kompetenza u cjoe` knowledge fl-areas tal-computer ahjar. Is-Sur Falzon xehed li l-haddiema l-ohra iktar kompetenti mir-rikorrenti. Falzon ikkonferma li r-rikorrenti kienet dahlet iktar overtime mill-ohrajn.

Claudette Pace, Manager Employee Development fil-Human Resources fil-Bank of Valletta spjegat kif issir performance appraisal fil-bank fejn fl-ahhar tas-sena impjegat jigi appraised fuq x'ikun ghamel matul dik is-sena. Ibbazat fuq l-iscore li jgib fl-ahhar tas-sena jew jinghata bonus jew ikun hemm increment fis-salarju. Spjegat li gieli kien hemm impjegati li ma qablux mal-managers taghhom fuq ir-rating taghhom pero` s-sistema tintuza. Din is-sistema qeghda fil-Ftehim Kollettiv.

Joe Farrugia, Direttur Generali tal-Assocjazzjoni Maltija ta' Min Ihaddem spjega s-sistema ta' performance appraisal. Spjega li parti mir-remunerazzjoni tkun marbuta ma' performance u hi addottata kullimkien, per ezempju fi production floor, machine operator ghandu l-paga pero` jkollu parti mill-package tieghu li jkun jiddependi fuq kemm jipproduci. Jista' jkun hemm metodi ohra bhal per ezempju l-idea ta' paga jew ta' package baziku b'element diskrezzjonarju u li jiddependi fuq il-performance allura jkollok performance appraisal system. Dan isir anke barra minn Malta u anke f'Malta, kemm fis-settur privat kif ukoll f'dak pubbliku u ghaldaqstant is-sistema hija widespread. L-iskop ta' din is-sistema hu li meta ghandek nies fl-istess grad u hemm min hu aktar efficjenti ghandhom dak l-element fil-pakkett remunerattiv taghhom li qiegheed jikkumpensa ghal dan il-fatt. Is-Sur Farrugia spjega kif anke meta jkollok kumpanniji barranin li qed jistaqsu biex jifthi negozju f'Malta jiccekjaw dwar is-sistemi ta' performance appraisal f'Malta. Mistoqsi in kontro ezami s-Sur Farrugia kkonferma li l-paga hija garantita, standard imbaghad hemm beneficcji ohra marbutin mal-performance. Dan l-element addizzjonali jista' jkun bonus, persentagg tal-paga, jista' jkun beneficciu. Fil-kaz ta' nies li jaghmlu l-istess xoghol jew qeghdin fl-istess grad il-paga tkun l-istess sakemm ma jkunx hemm ragunijiet ta' seniority imbaghad is-sistema ta' performance tkun haga ohra. Il-parti tal-performance tkun separata mill-paga sakemm ma tittihidx in consideration ghal ragunijiet ta' promotion.

David Pirotta, Human Resource Generalist fl-HSBC Malta spjega kif fl-HSBC jaddottaw sistema ta' total compensation, jigifieri kull sena individwu jkollu basic salary tieghu imbaghad ikun hemm performance bonus. Is-salarju u l-performance bonus isiru total compensation ta' sena. Kull sena kulhadd ikollu l-

objectives u l-performance tigi mkejla skont l-objective li jkollu fl-ahhar tas-sena, liema objectives jinghataw fil-bidu ta' kull sena.

Ir-rikorreni ddikjarat li hi hija ggradwata fil-ligi u kkonfermat l-ewwel u s-sitt talba fir-rikors u li l-ilment taghha huwa li din is-sistema tmur kontra l-artikolu 27 tal-Att ghax hija diskriminatorja.

Is-Sur Albert Fenech, Human Resources Section Manager mal-ST Microelectronics ikkonferma l-kontenut tad-dikjarazzjoni tal-kaz u ddikjara li flimkien mas-Sur Portugese kien ukoll prezenti ghal-laqgha ta' konciljazzjoni mad-Direttur tar-Relazzjonijiet Industrijali. Is-Sur Fenech spjega l-allegazzjonijiet u l-pretensjonijiet tar-rikorreni u li d-decizjoni tad-Direttur kienet li s-sistema li juzaw huma mhux qed tikser il-klawsola 27, ghax ghalkemm ix-xoghol huwa ta' valutazzjoni ugwali l-prestazzjoni bejn l-individwi tvarja u tiggustifika li jkun hemm performance appraisal. Mistoqsi in kontro ezami s-Sur Fenech wiegeb li l-union talbet il-laqgha ta' konciljazzjoni u li d-Direttur ma ta xejn bil-miktub. Li ghandhom miktub kienu minuti taghhom mhux miktubin formalment. Ikkonferma li ghal din il-laqgha kien hemm ukoll Andrew Mizzi u Roberta Spiteri. Ikkonferma li fl-ST Microelectronics hemm nies li jaqghu taht il-ftehim kollettiv u min ma jaqax tahtu, li huma jsejhulhom staff. Ghal min hu kopert bil-ftehim kollettiv is-sistema li tirrifletti performance ma tapplikax, filwaqt li ghall-istaff kull dipartiment juza performance appraisal system u jiddistingwu fl-appraisal awards li jaghtu fil-fatt li hemm is-sistema ABC li hija l-grading appraisal ta' dik is-sena. F'kull dipartiment inkluz f'tal-HR, hemm staff li ghandhom is-salarju differenti abbazi tal-annual appraisal. Is-Sur Fenech ikkonferma li meta jkun hemm aggstament fis-salarju ta' impjegat wara performance appraisal dan jibqa' jgorru mieghu sena wara l-ohra.

Ir-rikorreni tat rendikont lit-Tribunal tal-impjeg taghha. Hi giet impjegata mal-ST fis-7 ta' Lulu 1992 bhala machine operator u wara xi sena u xahrejn kien hemm interview ghall-IT fejn ghadha tahdem sal-lum. Bdiet tahdem fl-EDP fil-5 ta' Frar 1994 sal-lum. Mill-1994 sal-200 kienet tahdem ma' tim differenti ta' nies ghax kienet tahdem bit-3 shift filwaqt li fl-2000 bdiet tahdem bil-4 shift. Fl-2000 dahal jahdem maghhom Jason Montebello tramite internal vacancy u ghallmitu hi. Ghamel training ta' tlett xhur idur ix-shifts maghha. Wayne Doublet dahal minn barra wara Jason u ghallmitu hi ukoll. Fl-2008 dahal Edmond White b'internal call u ghallmitu hi ukoll. Spjegat li huma jahdmu 4 shift u bazikament ghandhom 2 shifts, bil-morning shift ta' tmax-il siegha u n-night shift ta' tmax-il siegha ukoll. Filghodu ma tantx ikollhom xoghol u l-iktar ikunu hemm on call u meta jkun hemm certu problemi bhal fil-printing jinzlu maghhom l-assistent engineers minhabba li dawn it-tip ta' problemi ma jkunux tal-livell tat-Technicians. Ix-xoghol ta' bil-lejl jibdewh fis-sitta u mis-sitta sat-tmienja jaghmlu l-back ups b'mod awtomatiku. Dan huwa xoghol ta' rutina kull ma jnizzlu job number u imbaghad hemm programm li jidhlu fih biex jiccekjaw li l-back up sar tajjeb. Jekk ma jkunx sar tajjeb jergghu itellghu l-back up jew inkella f'kaz ta' problema jcemplu lill-maniger taghhom. Wara l-ghaxra jkunu wehidhom ghax l-assistent engineers jahdmu sal-ghaxra. Bil-lejl l-iktar xoghol li jkollhom huwa li jkunu on call biex jekk ikun hemm problema fil-produzzjoni jinzlu jassistu. Ir-rikorreni spjegat kif il-problemi kollha jridu jissolvew ghax il-produzzjoni ma tistax tieqaf. F'kaz li ma jkunux jafu kif isolvu l-problemi dawn kienu jcemplu lill-maniger li kien jiggwidhom hu. Ir-rikorreni spjegat kif ix-xoghol ta' bil-lejl trid tkun tafu sew minhabba f'hekk biex ma joqghodux icemplu lill-managir matul il-lejl. Hi xehdet li matul l-ewwel ghaxar snin ta' impjeg taghha ma kelliex problemi u meta ghamlet l-interview il-maniger taghha staqsiha jekk ux bi

hsiebha tkompli tistudja ghax meta dahlet fl-IT ma kelliex kwalifiki. Fil-fatt hi gabet l-O level fl-IT imbaghad ghamlet Diploma in Management u minhabba li kien hemm vacancies fid-dipartiment u ma intghazlitx ghalihom bdiet tara li ser tehel u difficli li ticcaqlaq minn section. Ghalhekk marret tkellem lill-maniger u qaltli li qed tistudja u staqsiet jekk hijiex ser tibqa' operator. Spjegalha li fil-mument l-area taghhom kienet settled u ma setax icaqlaq. Fl-2004 iddecidiet li tidhol ghall-kors tal-ligi minhabba li x-xoghol kien jippermettilha. Spjegat kif darba kellhom increment u lill-maniger ta' dak iz-zmien, Frans, staqsietu ghaliex hi dejjem taqa' l-ahhar minhabba li din ma kinitx l-ewwel darba li waqghet l-ahhar. Darba ohra kienet iccekjat il-paga taghha u kienu rrangawielha. Meta ffaccjatu din id-darba Frans kien staqsiha ghalfejn ghandu jinvesti fiha meta qed tistudja l-kors tal-ligi u minn dak iz-zmien l hemm qatt ma hadet appraisal A jew B u dejjem C. Kienet marret tkellem lis-Sur Portugese li spjegalha li ma setghetx tiehu zjieda minhabba li hadet appraisal C. Ir-rikorrenti spjegat kif f'dak iz-zmien li hadet appraisal C l-erbgha haddiema kienu kollha jaghmlu l-istess xoghol ghax ix-xoghol taghhom huwa rutina. Li jrid ikun hemm hu li meta tinqala' problema fil-produzzjoni jkun hemm assistenza min-naha taghhom. Xehdet li s-Sur Portugese qalilha li ghal dik is-sena ma setax itiha increment pero` ghall-increment li jmiss jara li tibqax barra. Meta saru l-wage adjustments wara sentejn, f'Dicembru, regghet baqghet barra. Frans kien telaq Singapore u dahal minflok Jeffrey u ghalhekk marret tkellem mill-gdid lis-Sur Portugese u saqsietu ghalfejn dejjem hi barra. Spjegat li s-Sur Portugese kien qalilha li kien sar dik id-darba kien wage adjustment u mhux increment. Qalilha wkoll li s-suq kien difficli u l-wage adjustments inghataw lil persuni li kellhom jiehu xi grad u ma haduhx minhabba s-swieq. F'Marzu kellmet lil Andrew Mizzi li kellew lis-Sur Portugese u wara marru conciliation meeting. Mistoqsija jekk tiftakarx xi decizjoni, jew ruling jew interpretazzjoni jew opinjoni min-naha ta' xi hadd waqt il-conciliation meeting, ir-rikorrenti wiegbet li le u li tiftakar li l-partijiet ghamlu l-kaz taghhom u wara spiccaw quddiem it-Tribunal. Hi spjegat kif fid-dipartiment taghha s-section tal-assistant engineers, li huma erbgha, kolha jithallsu l-istess. Ir-rikorrenti xehdet li hi ma kienet taf lil hadd li jaghmel l-istess xoghol u jithallas differenti. Mistoqsija in kontro ezami dwar il-laqgha ta' konciljazzjoni, r-rikorrenti xehdet li d-Direttur la qabel maghhom u lanqas mal-kumpannija u lanqas ma qal lill-kumpannija li qed jiksru l-ligi u li m'ghandhomx joperaw dik is-sistema. Ir-rikorrenti pprezentat dokumenti li juru l-gurnata tax-xoghol ta' min ikun fix-shift, li huma dokumenti li juru back up check list li jitolghu awtomatikament mis-sistema. Ir-rikorrenti spjegat kif kulhadd jaghmel l-istess dokument u ghaldaqstant dak id-dokument, skont ir-rikorrenti, jindika li kollha jaghmlu l-istess xoghol minhabba li x-xoghol taghhom huwa rutina. Mistoqsija in kontro ezami minn fejn gabet id-dokumenti, r-rikorrenti xehdet li hadet kopja taghhom biex tipprezenthom it-Tribunal u ma haditx permess minn awtorita` biex tohodhom.

SINTESE TAT-TRATTAZZJONI

Fit-trattazzjoni finali l-Avukat Mifsud Bonnici spjega li l-kaz li hemm quddiem it-Tribunal mhuwiex wiehed komuni hafna ghax huwa bbazat fuq l-artikolu 27 tal-Kap. 452 li jghid li *impjegati fl-istess klassi ta' impjieg ghandhom id-dritt ghall-istess rata ta' remunerazzjoni ghall-xoghol ta' valur ugwali:*

B'dan illi principal u haddiem jew union ta' haddiema b'rizultat ta' negozjati ghall-ftehim kollettiv jistghu jiftehm u dwar skali ta' salarji, zjiediet annwali u salarji u kundizzjonijiet ta' xoghol ohra differenti ghall-haddiema li jkun impjegati fi zminijiet differenti liema skali jkollhom massimu li jintlahaq wara zmien stabbilit.

Dan ukoll kull distinzjoni bejn klassijiet ta' impjegi bbazata fuq trattament diskriminatorju mod iehor milli skont id-disposizzjonijiet ta' dan l-Att jew ligi ohra tkun nulla u bla effett.

L-avukat spjega kif dan l-artikolu huwa traspozizzjoni tal-ligi Ewropea pero` l-legislatur ghazel li jmur oltre. Kazistika jew awturi barranin dwar din id-direttiva ma tantx jitfgħu dawl fuq dan il-kaz minhabba li d-direttiva hija ntenzjonata biex ittaffi jew teradika diskriminazzjoni abbazi ta' sess. Il-legislatur fil-ligi Maltija dahhal l-istess principju pero` ma llimittahix abbazi ta' sess biss. Wiehed jista' jagħmel analogiji mal-fatt illi r-rikorrenti hija mara u shabha li qegħdin jithallsu b'rata ta' hlas oghla nzertaw kollha rgjel. L-avukat tratta dwar xi tfisser xogħol ta' valur ugwali u li hija Prattika u decizjonijiet anke fuq livell Ewropew li ma tfissirx li necessarjament qed tagħmel l-istess xogħol. L-interpretazzjoni ta' dan il-principju hija wahda wiesa' tant li xogħlijiet li m'ghandhomx x'jaqsmu ma'xulxin ukoll gew meqjusa li huma ta' valur ugwali pero` f'dan il-kaz m'hemm din id-diffikulta ghax ir-rikorrenti u shabha kollha qed jagħmlu xogħol identiku ghax għandhom l-istess grad, l-istess klassi u l-istess kollox. Il-kumpanija qed tikkontendi li x-xogħol li qed tagħmel ir-rikorrenti huwa inqas effiċjenti u tellghu xhieda jghidu li hija inqas profiċjenti fl-excel u li l-ohrajn għandhom izjed kapacita`. B'hekk iggustifikaw li meta gew biex jagħmlu performance appraisal haddiehor ha iktar milli hadet hi għal sena partikolari. L-avukat argumenta li skont dokumenti li esebixxiet il-kumpanija stess, hija qalghet iktar flus avolja għandha paga inqas u dan minhabba li hija kienet tagħmel iktar overtime, u dan kollu minkejja hija kellha kazijiet ta' dixxiplina u li hija inqas effiċjenti jew produttiva minn haddiehor. Ghalkemm il-kumpanija tellghet xhieda minn postijiet tax-xogħol ohra, is-sistema mhux uzata l-istess, bhal per eżempju fil-banek. Id-differenza hija li l-banek għamliu din is-sistema ta' kif wiehed javvanza fl-increments mas-servizz u mal-performance permezz ta' ftehim kollettiv. Fil-kaz tar-rikorrenti m'hemm ftehim kollettiv pero` kuntratt individwali. Il-ligi ttik safety valve li dan tista' tagħmlu permezz ta' ftehim kollettiv u li pero` l-iskali ikollhom massimu li jintlahaq wara zmien stabbilit. Fil-kaz tal-ST ma jezistix dan il-massimu u għalhekk jekk f'sena partikolari Roberta Spiteri hadet C u l-ohrajn hadu B dawn tizdied iktar il-paga tagħhom, jekk is-sena ta' wara t-nejn igibu C xorta l-ohrajn ikunu qed jithallsu iktar minnha. Bhala base salary l-haddiema jkunu l-istess imbagħad bl-appraisal tizdied skont il-performance.

Il-kumpanija pprezentat nota ta' osservazzjonijiet u għamlet ukoll trattazzjoni ulterjuri fejn irrilevat li l-kumpanija thaddem fost l-impjegati staff li ma jagħhux taht ftehim kollettiv u li thaddem sistema ta' remunerazzjoni li tissegħha remuneration by performance appraisal u hija applikata fil-fabbriki kollha tal-Grupp ST Microelectronics madwar id-dinja inkluz l-Italja, Franza u l-Isvizzera. Il-kumpanija rreferiet ghax-xhieda li inghatat fil-process, fejn fost punti ohra gie rilevati mid-Direttur tax-Xogħol li s-sistema ta' performance appraisal hija uzata f'diversi kumpanija u saħansitra mill-Gvern. Id-Direttur tax-Xogħol xehed ukoll li r-remunerazzjoni tista' tkun permezz ta' allowance jew permezz ta' increment u anke diversement. Il-kumpanija caħdet l-allegazzjoni tar-rikorrenti li saret fit-trattazzjoni li qed issir diskriminazzjoni magħha ghaliex hija l-unika mara fl-EDP Group izda bil-kontra li saħansitra giet agevolata mill-aħjar sabiex tistudja l-Universita`. Dwar il-fatt li hija tagħmel iktar overtime mill-ohrajn il-kumpanija ssottomettiet li overtime ma jingħatax ghaliex haddiem ikun iktar effiċjenti minn iehor u rreferiet għall-Avviz Legali 247 tal-2003 li jekk wiehed jagħmilx overtime hija għazla tal-haddiem, għaldaqstant il-quorum tal-overtime m'għandux jitqies bhala kejl ta' kemm haddiem ikun effiċjenti. Il-kumpanija rrilevat li lanqas ma rrizulta mill-provi li ma sarux appraisals tajbin tal-performance tar-rikorrenti anzi mill-provi jirrizulta li t-thaddim tas-sistema kien qieghed isir b'mod ekwu u gust. Lanqas ma l-kumpanija taqbel fl-interpretazzjoni tal-artikolu 27 u kkontendiet li l-ligi tippermetti distinzjoni fir-rata ta' remunerazzjoni meta l-prestazzjonijiet tax-xogħol li jagħtu ma jkunux tal-istess valur u l-ligi

tippermetti li dawk li minhabba effiċjenza, interess u profiċjenza fix-xogħol tagħhom jagħtu valur ta' xogħol aktar ikunu rimunerati b'ammonti akbar minn dawk li ma jurux effiċjenza u interess u profiċjenza.

KUNSIDERAZZJONIJIET

Il-kwistjoni li kellu quddiemu t-Tribunal hija jekk is-sistema ta' performance appraisal uzata mill-ST Microelectronics (Malta) Ltd. hijiex diskriminatorja u bi ksur tal-artikolu 27 tal-Kap. 452.

It-Tribunal ihoss li hemm diversi punti li wiehed għandu jikkunsidra fi kwistjoni bħal din. It-Tribunal jinnota li mkien ma gie ppruvat illi l-mod ta' kif isir l-appraisal fost il-haddiema kienet qegħda ssir b'mod diskriminatorju jew b'mod ingust. Tispikka d-diskrepanza fl-interpretazzjoni tar-rikorrenti dwar in-natura tax-xogħol tagħha fejn ikkummentat diversi drabi dwar il-fatt li xogħolha huwa wiehed ta' rutina u li assolutament m'hemm xejn differenti bejn li tagħmel hi u li jagħmlu shabha għaliex huwa wiehed ta' rutina. Fl-istess xhieda hi qalet li kienet tkun ukoll on call għal problemi li jinjalghu waqt li hija tkun xogħol. Min-naha l-oħra il-maniger tagħha Jeffrey Falzon xehed li parti minn xogħol l-EDP technicians huwa li jillogjaw probelmi tal-users u jsolvuhom. Xehed li hija ma kinitx kompetenti daqs shabha u saħansitra kellu jqabba lil xi hadd biex isolvu l-problemi tagħha. Ir-rikorrenti xehdet ukoll li f'għaxar snin qatt ma kellha problemi fuq il-post tax-xogħol filwaqt li l-kumpanija pprezentat ittri ta' twissija li hargu fil-konfront tagħha. Fid-dawl ta' dan kollu t-Tribunal ma jarax kif tista' r-rikorrenti tirrileva li saret diskriminazzjoni fil-konfront tagħha meta saru l-appraisals.

It-Tribunal ukoll ezamina d-dokumenti ipprezentati mill-kumpanija, fejn fost dokumenti oħra gie pprezentat document li jipprezentata l-increments tal-erbgħa haddiema fis-sezzjoni. Kien hemm drabi fejn ir-rikorrenti hadet increment daqs xi wiehed jew saħansitra xi whud minn shabha bir-rizultat li bħala paga hija saħansitra kellha iktar minn wiehed minn shabha għaldaqstant huwa diffiċli li wiehed jifhem kif qed issir diskriminazzjoni kontriha meta hija stess fl-2011 kellha salarju ta' €268 iktar minn kollega tagħha.

Inoltre fit-trattazzjoni gie ddikjarat illi l-haddiema kollha jibdeu bl-istess salarju baziku u jkun biss wara performance appraisals li jirrizultaw f'increments ommeno illi tibda tinholoq diskrepanza. It-Tribunal jinnota ukoll illi din is-sistema ta' performance appraisal permezz ta' increments fil-paga tista' tkun mezz ta' kif il-haddiem jigi protett stante illi għaladarba increment ikun dahal fil-paga dan ma jistax jintmess, filwaqt illi performance bonus jingħata dejjem a diskrezzjoni tal-kumpanija u jekk isir xi ezercizzju ta' cost cutting minhabba fatturi tas-swieq dan jista' jkun jitnaqqas, jew saħansitra ma jingħatax.

It-Tribunal jinnota ukoll illi d-Direttur tax-Xogħol li quddiemu kienet saret laqgħa ta' konciljazzjoni ma ddikjarax illi s-sistema uzata mill-kumpanija hija diskriminatorja jew b'xi mod bi ksur tal-ligi. L-Ufficċju tad-Direttur għandu s-setgħa li jinvestiga u li jiehu passi kontra min b'xi mod jikser il-ligi tax-xogħol u imkien ma gie ppruvat illi d-Direttur ippronunzja ruhu dwar xi ksur ta' ligi fis-sistema operata mill-kumpanija.

Hekk kif jikkontendi Selwyn '*Work is of equal value if it is not like work nor work rated as equivalent, but equal in terms of the demands made by reference to such factors as **effort, skill and decision making***'. [emfasi mizjuda]

B'riferenza ghall-allegazzjoni ta' diskriminazzjoni abbazi ta' sess Selwyn ikompli jghid illi

The sex equality clause will not take effect if the employer shows that the difference between the terms of persons of the opposite sex is because of a material factor, reliance on which:

- (a) Does not involve treating an employee less favourably because of the employee's sex than the employer would treat another employee of the opposite sex, and*
- (b) Is a proportionate means of achieving a legitimate aim.*

Ta' min jinnota illi l-allegazzjoni ta' diskriminazzjoni abbazi ta' sess giet sollevata biss fit-trattazzjoni finali u ma giex ippruvat illi r-rikorrenti kienet diskriminata ghax hija mara. Dwar il-*legitimate aim* li Selwyn jirreferi ghalih it-Tribunal iqis li fil-kaz odjern il-fatt li performance tajba tigi ppremjata permezz ta' increments tista' titqies li tissodisfa dan il-kriterju.

DECIZJONI

Ghaldaqstant, wara li ra l-atti kollha ta' dan il-kaz, it-Tribunal qieghed jiddikjara li ma jirrizultax li ir-rikorrenti sofriet xi diskriminazzjoni kif mifhum mil-ligi, u ghalhekk m'hemmx lok ghal rimedju. It-Tribunal jichad it-talbiet tar-rikorrenti in toto u ma jqisx li l-ST Microelectronics (Malta) Ltd. qieghda tiddiskrimina fit-thaddim tas-sistema ta' performance appraisal u lanqas mhu qieghda tikser il-provvedimenti tal-artikolu 27 tal-Kap. 452.

DRITTJIET

It-Tribunal jiffissa d-drittijiet ta' min assista lill-partijiet f'dan il-kaz ghal €93.17 kull wiehed u dan ai termini tal-provvedimenti ta' Avviz Legali Numru 48 tal-1986.

B'hekk jintemm dan il-kaz.

(Iffirmat)

Dott. Charmaine Cristiano Grech
Chairperson

Vera Kopja

**Marica Psaila
Ghas-Segretarju**